

Formulier ten behoeve van het indienen van vragen als bedoeld in artikel 4.28 van het Reglement van Orde VV en commissies Delfland

Omschrijving problematiek

Inbreng Fractie Integer Liberaal tbv Mondelingen vragen (vragenronde) op 5 juli 2018.

De NAM is van plan in de gemeenten Westland en Midden Delfland door middel van 'fracking' meer gas uit de bodem te winnen. Zie de berichten in het AD d.d. 27 jun jl. <https://www.ad.nl/westland/nam-wil-meer-gas-vrees-voor-bodemdaling~af14d9be/>

Bij fracking worden ten behoeve van gaswinning met water, zand en chemicaliën explosies veroorzaakt onder de grond, met mogelijk gevolgen voor o.a. bodemdaling (tot 10 cm), kans op aardbevingen, waterkwaliteit van grond én oppervlaktewater.

Het winningsgebied van de NAM ligt voor een groot deel in Westland en Midden-Delfland, en voor een klein deel binnen de gemeentegrenzen van Rotterdam, Maassluis en Vlaardingen. Het winningsgebied ligt dus in Delflands beheersgebied.

Bij de inwoners van Delfland in dit gebied is sprake van veel onrust en ongerustheid als gevolg van de NAM-plannen (die overigens vorig jaar nog een voorgenomen plan uiteindelijk niet uitvoerde).

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft een ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Gaag-Monster van 28 juni tot en met 8 augustus ter inzage gelegd. Daarop kan een zienswijze worden ingediend.

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-35825.html>

Delfland heeft geen beleid op het gebied van fracking. Het college kan dus geen watervergunning verlenen op basis van het delegatiebesluit. Daaraan voorafgaand zal de VV eerst zijn kaderstellende rol dienen in te vullen. Van het college mag worden verwacht dat het voorwerk daarvoor adequaat wordt verricht.

Vragen

1. Is het college op de hoogte van de plannen van de NAM?
2. Wat zijn volgens het college de gevolgen van het NAM-plan voor bodemdaling, de kans op aardbevingen, de waterkwaliteit van grondwater én oppervlaktewater?
3. Is het college op de hoogte van het 'ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Gaag-Monster' van EZK, dat thans ter inzage ligt?
4. Op welke wijze is Delfland betrokken bij het opstellen van het ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Gaag-Monster? Zijn er door Delfland randvoorwaarden geformuleerd? Zo niet, waarom niet? Zo ja, welke randvoorwaarden?
5. Het college heeft de voornemens van NAM en EZK niet voorgelegd aan de VV. Hoe denkt het college in zijn voorbereidende en uitvoerende rol kaderstelling door de VV een plaats te geven in dit proces? Niet in de laatste plaats op het gebied van fracking?
6. Is het college het met mij eens dat kaderstelling vooraf moet gaan aan het tzt verlenen van een watervergunning?
7. Is het college voornemens om tijdig een zienswijze in te dienen m.b.t. het 'ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Gaag-Monster'? Zo ja, wat wordt de belangrijkste inhoud? Zo niet, waarom niet?
8. Hoe denkt het college uitvoering te geven aan het voorzichtigheidsprincipe?
9. Hoe denkt het college vorm te geven aan de inspraak van inwoners en bedrijven conform het Aarhus verdrag?

Kader en chronologie

Wijziging winningsplan Gaag-Monster:

Het betreft hier bestaande winningsinstallaties voor conventionele aardgaswinning die sinds de jaren '80 worden geëxploiteerd. Doel van het gewijzigde winningsplan is het stellen van randvoorwaarden richting NAM voor de laatste fase van de exploitatie die tot ca. 2027 loopt. Bevoegd gezag is het Ministerie van Economische zaken en Klimaat (EZK). Het proces voor wijziging van dit winningsplan verloopt conform de gewijzigde Mijnbouwwetgeving. Hierin heeft Delfland een adviesrol samen met andere decentrale overheden zoals gemeenten en provincie. Delfland baseert zijn reactie op een rolvopvatting vanuit de taken en belangen van Delfland.

- 14 februari 2018: Verzoek advies door EZK aan Delfland en andere decentrale overheden (dms 1345637)
- 6 maart 2018: Informatiebijeenkomst preadvies georganiseerd door EZK
- 3 april 2018: Informatieve brief aan VV (dms 1348281)
- 23 april 2018: Brief Delfland aan EZK instemmen met ontwerpbesluit (dms 1348282) inclusief aandachtspunten
- 28 juni tot en met 8 augustus 2018: Ter visielegging ontwerpbesluit
- 9 juli 2018: brede informatieavond georganiseerd door EZK

Ter informatie staat hieronder het traject dat van 2015 tot 2017 heeft gelopen met betrekking tot het plan van de NAM om een nieuwe aardgaswinningslocatie met nieuwe putten in te richten in Midden Delfland ("gasboring Maasland"). Tijdens dit traject was nog de oude Mijnbouwwetgeving van kracht. Voor het inrichten van een nieuwe winningslocatie is wijziging van het bestemmingsplan nodig. Delfland is in dat traject om advies gevraagd in het kader van de watertoets.

- 19 januari 2016: VV brief DMS 1238346: informeren van de VV over de plannen van de NAM en de werkwijze van Delfland
- 1 maart 2016: D&H Verkenning NAM, gasboring Maasland: aanbieden van de verkenning aan het college en voorstel om het initiatief tot een complex project van derden te bestempelen en de interne organisatie hierop in te richten.
- 29 augustus 2017: D&H, beantwoording vragen Natuur en PvdD.
- 28 augustus 2017: informatieve brief aan de VV, DMS 1326861: informeren van de VV over het besluit van de NAM om het initiatief voorlopig niet door te zetten.
- 20 maart 2018: D&H, kennisnemen van de rapportage "Schatting kosten effecten op watersysteem als gevolg van gaswinning Maasland" en vaststellen van de in de rapportage gevolgde werkwijze als vertrekpunt voor mogelijke toekomstige gesprekken met de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) over nieuwe aardgasboringen.
- 20 maart 2018: Informatieve brief aan de VV, DMS1347437

Antwoorden

Ad 1: Is het college op de hoogte van de plannen van de NAM?

Ja, het college is geïnformeerd m.b.t. de plannen van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM). Delfland is in het voortraject om advies gevraagd, conform de nieuwe mijnbouwwetgeving. Op 6 maart 2018 heeft het Ministerie van Economische Zaken en

Klimaat (EZK) een informatiebijeenkomst voor de adviesverlenende overheden georganiseerd. Op 23 april 2018 heeft het college per brief aan EZK laten weten in te kunnen stemmen met het ontwerpbesluit m.b.t. het gewijzigde winningsplan Gaag-Monster (dms 1348282).

Ad 2: Wat zijn volgens het college de gevolgen van het NAM-plan voor bodemdaling, de kans op aardbevingen, de waterkwaliteit van grondwater én oppervlaktewater?

Delfland is bij het opstellen van het ontwerpbesluit om advies gevraagd. Het gewijzigde winningsplan schept de randvoorwaarden voor de resterende productieperiode. Ter informatie: het gaat bij dit winningsplan om conventionele aardgaswinning zoals deze in de regio en op deze locaties sinds de jaren '80 van de vorige eeuw plaatsvindt en niet om schaliegaswinning. Het kabinet heeft de commerciële winning van schaliegas tot 2023 verboden. Deze kabinetsperiode worden geen opsporingsvergunningen afgegeven voor nieuwe gasvelden op land

In de preadviesfase heeft Delfland de mogelijke gevolgen voor het waterbeheer afgewogen. Het belangrijkste aspect betreft de nog te verwachten additionele bodemdaling ten gevolge van aardgaswinning. Omdat deze naar verwachting minder dan 2 cm bedraagt over de resterende winningsperiode (die naar schatting tm 2027 loopt) heeft Delfland ingestemd met het ontwerpbesluit van EZK.

Wat betreft de kans op door aardgaswinning geïnduceerde bevingen: deze zijn in dit gebied nog nooit waargenomen. Dit is uitgebreid besproken in het traject van de voorgenomen nieuwe winning van NAM in Midden Delfland ("gasboring Maasland") en opnieuw bij de informatiebijeenkomst voor de adviesverlenende overheden die EZK heeft georganiseerd op 6 maart 2018. Toen is besproken dat het netwerk voor metingen van bevingen zou worden uitgebreid met bovendien gevoeligere sensoren dan de huidige. Dit is nu opgenomen als voorschrift bij de winningsvergunning van EZK.

Omdat er een theoretische kans is op lichte bevingen voor de voorkomens Gaag, Monster, Maasdijk en 's Gravenzande moet niet alleen het meetnet worden uitgebreid maar is ook als voorschrift bij de vergunning opgenomen het opstellen van een risicobeheersplan en het uitvoeren van een nulmeting aan een set representatieve gebouwen, in overleg met de gemeenten.

Gevolgen voor de waterkwaliteit van grondwater en oppervlaktewater. Bevoegd gezag voor mijn bouwactiviteiten is EZK. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is de instantie die toezicht houdt op de activiteiten van mijnbouwmaatschappijen. SodM neemt in zijn beoordeling van mijnbouwactiviteiten de risico's voor grondwater en oppervlaktewater mee en let daarbij onder andere op de integriteit van de put ("lekt de put?") en de veiligheid bij activiteiten op het terrein, bv het gebruik van gevaarlijke stoffen.

Ad 3: Is het college op de hoogte van het 'ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Gaag-Monster' van EZK, dat thans ter inzage ligt?

Ja, het college is hiervan op de hoogte. Op grond van de recent gewijzigde mijnbouw-wetgeving wordt Delfland om advies gevraagd door EZK voor het opstellen van het ontwerpbesluit. Op 23 april 2018 heeft Delfland per brief aan EZK laten weten in te kunnen stemmen met het ontwerpbesluit (dms 1348282).

Ad 4: Op welke wijze is Delfland betrokken bij het opstellen van het ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Gaag-Monster? Zijn er door Delfland randvoorwaarden geformuleerd? Zo niet, waarom niet? Zo ja, welke randvoorwaarden?

Ja, Delfland is om advies gevraagd bij het opstellen van het ontwerp-instemmingsbesluit

voor wijziging van het winningsplan Gaag-Monster. Delfland heeft de mogelijke gevolgen voor het waterbeheer op 6 maart 2018 besproken met EZK, de NAM en de andere adviesverlenende overheden (gemeenten en provincie).

Vanwege de invloed op het waterbeheer is gekeken naar de nog te verwachten additionele bodemdaling ten gevolge van aardgaswinning. Deze wordt geschat op minder dan 2 cm tot aan het einde van de winningsperiode. Deze bodemdalingsprognose wordt door NAM genoemd in het winningsplan en wordt onderschreven door SodM en TNO. Deze prognose is gebaseerd op het "hoge" scenario waarbij de maximale te winnen hoeveelheid gas is aangehouden. De NAM is gehouden om deze maximale hoeveelheden niet te overschrijden. Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) controleert dit en kan eventueel handhavend optreden.

Om deze reden heeft Delfland ingestemd met het ontwerpbesluit van EZK. Delfland heeft bovendien verwezen naar de rapportage "Effecten watersysteem bodemdaling gaswinning Maassluis" van 13 juni 2017 als beoordelingskader voor het gewijzigde winningsplan Gaag-Monster. Deze rapportage is opgesteld naar aanleiding van het eerdere plan van de NAM voor een nieuwe aardgaswinning in Midden Delfland ("gasboring Maasland"). Omdat het hier om hetzelfde gebied gaat staat Delfland op het standpunt dat de ontwikkelde systematiek voor beoordeling van de effecten van bodemdaling door aardgaswinning op het waterbeheer ook bij het wijzigen van bestaande winningsplannen van toepassing is.

In de Bodemdalingsstrategie Delfland (vastgesteld op 5 juli 2018) is gaswinning een van de uitdagingen waarvoor handelingsperspectieven opgesteld worden. De ervaring die is opgedaan in het traject van de gasboring Maasland biedt hiervoor handvatten.

Ad 5: Het college heeft de voornemens van NAM en EZK niet voorgelegd aan de VV. Hoe denkt het college in zijn voorbereidende en uitvoerende rol kaderstelling door de VV een plaats te geven in dit proces? Niet in de laatste plaats op het gebied van fracking?

Het college heeft op 3 april 2018 de VV middels een brief geïnformeerd over de aanvraag die de NAM bij EZK heeft ingediend (dms 1348281).

In deze brief is niet specifiek ingegaan op de techniek van fracking zoals deze wordt voorgesteld in het winningsplan Gaag-Monster omdat het hier gaat om een conventionele techniek die al meer dan 200 maal in Nederland is toegepast (bron: SodM), ook al in dit gebied. Omdat deze term echter ook in verband staat met schaliegaswinning leidt dit gemakkelijk tot een ander beeld. Het college begrijpt de zorg hierover. Ter informatie: Delfland is geen bevoegd gezag als het gaat om het wel of niet toepassen van fracking, ook wel hydraulische putstimulatie genoemd. Wel heeft Delfland vanuit zijn eigen taken en belangen gekeken naar de mogelijke gevolgen voor het waterbeheer.

SodM heeft in 2016 een inventarisatie van de gevolgen fracking voor mens en milieu uitgevoerd. Daarbij let SodM in het bijzonder op de volgende aspecten: seismische risico's, integriteit van de afsluitende lagen, geochemische interacties, integriteit van de put en blootstelling aan gevaarlijke stoffen. SodM concludeert dat fracking, zoals toegepast in Nederland, geen nadelige gevolgen heeft voor mens en milieu. Hier is in 2016 een kamerbrief over gepubliceerd:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/03/01/kamerbrief-met-inventarisatie-sodm-over-fracking-en-mogelijke-consequenties>

In algemene zin is een omgevingsvergunning nodig voor het inrichten van een winningslocatie en het in bedrijf hebben van een mijnbouwinstallatie. In dat kader worden de bovengrondse gevolgen voor de daadwerkelijke winning op de winningslocatie en de daaraan gerelateerde werkzaamheden voor natuur en milieu afgewogen.

Als bij de gaswinningswerkzaamheden bijkomende werkzaamheden of activiteiten plaatsvinden waarbij Delfland belang heeft moet apart van de omgevingsvergunning bij Delfland een watervergunning aangevraagd worden.

Gelet op de conclusies van SodM en het feit dat fracking/hydraulische putstimulatie zoals toegepast in Nederland een bestaande techniek is waarmee veel ervaring is opgedaan vormt fracking/hydraulische putstimulatie geen nieuw element op grond waarvan de bestaande kaders voor vergunningverlening ontoereikend zouden zijn.

Ad 6: Is het college het met mij eens dat kaderstelling vooraf moet gaan aan het tzt verlenen van een watervergunning?

Op grond van artikel 3.1 van de Keur Delfland is het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden bevoegd om watervergunningen voor het gebruik van waterstaatswerken of bijbehorende beschermingszone te verlenen, wijzigen of weigeren. Ingevolge artikel 4:81 van de Awb is het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden derhalve bevoegd beleidsregels vast te stellen. Ingevolge artikel 4:84 van de Awb is het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden bevoegd om af te wijken van vastgesteld beleid.

Alleen een bestuursorgaan kan een beleidsregel vaststellen, wijzigen en/of intrekken. Die beleidsregel moet gaan over een bevoegdheid die dat bestuursorgaan toekomt (artikel 4:81 Algemene wet bestuursrecht). Het college is een bestuursorgaan en ook het bevoegd gezag voor het verlenen van een watervergunning. De VV is weliswaar een bestuursorgaan maar ter zake geen bevoegd orgaan. De VV kan dus geen beleidsregel vaststellen die specifiek gaat over de verlening van watervergunningen.

Ad 7: is het college voornemens om tijdig een zienswijze in te dienen m.b.t. het ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Gaag-Monster? Zo ja, wat wordt de belangrijkste inhoud? Zo niet, waarom niet?

Het college heeft het voornemen om ter aanvulling op de brief van 23 april 2018 een zienswijze in te dienen en om daarin te benadrukken dat het de lange termijnvisie met betrekking tot een klimaatneutrale samenleving ondersteunt. Bovendien benadrukt het college het belang van een zorgvuldige communicatie over de aardgaspraktijk in dit deel van het land door de primair betrokken partijen.

Ad 8: Hoe denkt het college uitvoering te geven aan het voorzichtigheidsprincipe?

Het college is van mening dat bij de beoordeling van de aanvraag door NAM voldoende ruimte door EZK is gegeven voor het stellen van vragen en het bespreken van mogelijke risico's en dat de antwoorden zodanig waren dat ingestemd kon worden met het ontwerpbesluit.

Ad 9: Hoe denkt het college vorm te geven aan de inspraak van inwoners en bedrijven conform het Aarhus verdrag?

Inzake de wijziging van het winningsplan Gaag-Monster is EZK bevoegd gezag. EZK heeft op 4 juli 2018 in Naaldwijk een informatieavond voor bewoners en andere geïnteresseerden georganiseerd. Daar waren behalve het ministerie de volgende partijen aanwezig om informatie te geven: de NAM, TNO en Staatstoezicht op de Mijnen. Ter plekke konden mensen een zienswijze indienen.

Considerans, aanleiding van, toelichting op of achtergrond

**Dit formulier richten aan de voorzitter van de Verenigde Vergadering van Delfland
pdaverveldt@hhdelfland.nl
met afschrift aan de griffier hfobler@hhdelfland.nl**

DMS nummer:

Datum en tijdstip ontvangst:

Datum beantwoording: